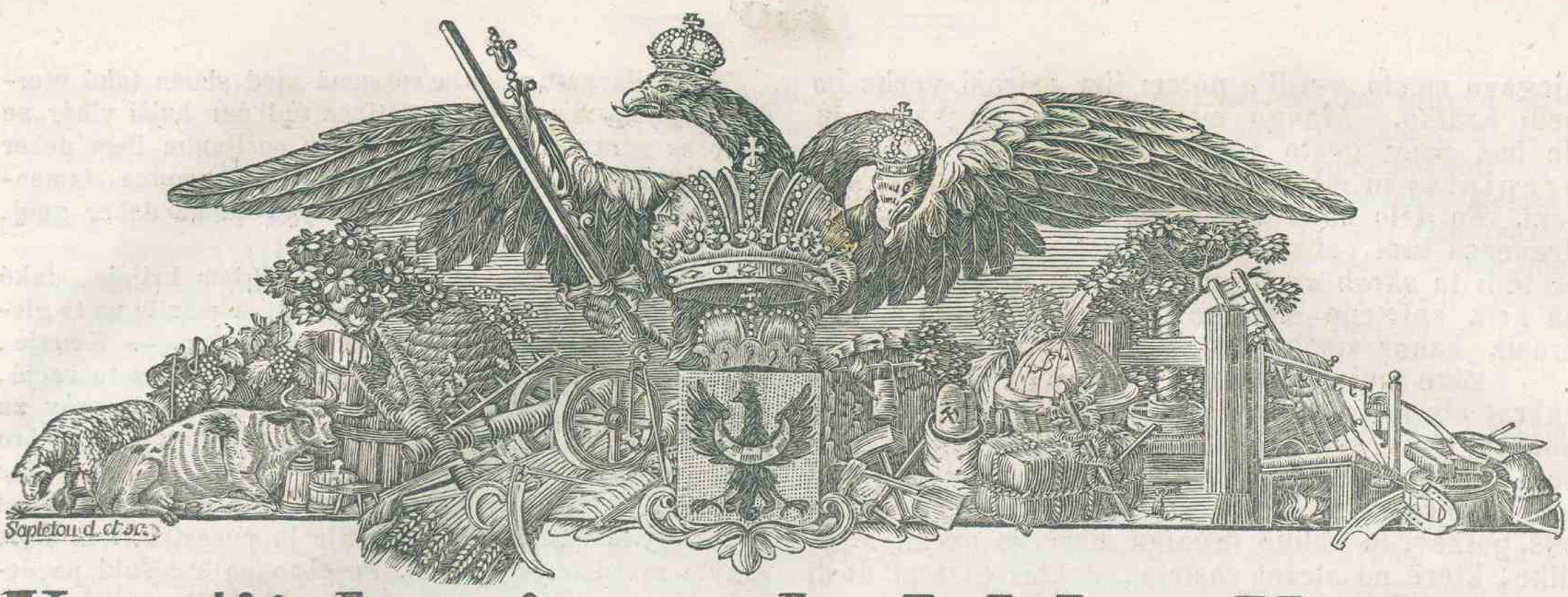

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | *V srédo 22. kimovca 1847.* | List 38.

Alenka.

(Romanca.)

Zakaj gor na hribcu, kjer vetric pihljá,
In bister studenic spod skale vervrá,
Pod lipo košato Alenka stojí,
In v dol vse objokane vpira očí?

Po dolu je cesta, po cesti je roj
Junakov nad Turka v kervavi šel boj;
Med rojem je tudi nje mož bil — vojšak,
De rasti njegovi se čudil je vsak.

Še jutro posledne jemáje slovó
Je rekel, de nikdar nezvest ji ne bo;
Je rekel: Ne jokaj! berž ko se mirú
Napočil bo dan, se bom vernil domú.

Se dan je napočil, in úkanja šum
Iz vojske gredočih razlega se trum;
Noben pa, karkoli jih pride, ne vé
Povedati revi, kje mož de je njé.

Zató gor na hribcu, kjer vetric pihljá,
In bister studenic spod skale vervrá,
Pod lipo košato Alenka stojí,
In v dol vse objokane vpira očí. —č.

Še nekaj od plotov.

Dobra reč se mora večkrat ponoviti.

Plotove delajo naši kmetiški gospodarji večidel iz krajnikov (mužljarjev), ali iz dilj, ali iz hoste in druzih rečí, ktere pa kmalo istrohné; torej morajo plotovi tudi večkrat iz noviga narejeni in pa vsako leto popravljeni biti. Če premislimo, koliko to dela da, koliko denarnih dohodkov odnese, kér bi krajnike, dilje, i. t. d. lahko gotovo prodali, in de morajo dostikrat clo gotove denarce delavcam za popravljanje starih in za delanje novih plotov izdati, in de se zavolj slabo zavarvanih mejá clo dolge pravde, hude jeze in sovražtva med sosedi in soseskami začnejo, če živina v polje ali travnike vhaja, bo resnično marsikter hvaležin, če še enkrat povémo, kakó se namreč nar terdniši in nar obstojniši plotovi delajo.

De živa ograja nar delj terpí, nihče ne dvomi (od zida tukej ne govorimo;) kakó in iz kogá jo narediti, de bo malo dela in malo troškov potrebovala, in vender prav terdna postala, bomo kmalo povedali. — Nekteri kmetijski gospodarji delajo plotove iz smrek, kér pa pregoste nerade rastejo, redke pa spet slab plot storé, ne veljajo veliko za to rabo.

Drugi žive meje redé iz češminja, robidja in černiga ternja; té pa prerade mladike is korenin poganjajo, veliko dela dajo, zatorej spet ne veljajo. — Nar boljši plot pa, kteri verte, polje, travnike in kar si bodi pred ljudmí in živino obvarje, dolgo terpí, in malo skerbí potrebuje, je iz béliga gloga (beliga ternja), kteriga tudi medvedove hrušice imenujejo; tak plot se takóle naredí:

V jeseni, ko glog dozorí, v naših južnoslovenskih deželah že mesca kozoperska, nabêri rudečih, debelih hrušic, in jih na eno serdo ali kraj njive vsejaj. Njiva ne sme pa novo gnojena, tudi ne preveč zagnojena biti, kér bi drevesca potlej, v slabši zemljo presajene, pešale, ali clo ne rasle; pa tudi preveč pusta naj ne bo. Če si hrušice kmalo, ko so bile nabrane, vsejal, bodo, če ne pervo, drugo leto pa gotovo se ozelenile. Dokler so drevesca na njivi, ni druziga dela z njimi, kakor de boš varval, de jim plevél ne bo preveč škodoval, ali jih clo zatopil, to je: opleti jih boš mogel enkrat, ali dvakrat pervo léto. Tisto jesen pa, ko so se pomladi glogove jagode ozelenile, skopaj tam, kamor jih misliš posaditi, globoko, in takó dolgo jamo, kakor dolg plot misliš iz gloga zasaditi. Če si tako jamo ali graben v jeseni skôpal, de se je zemlja zimske moče in rodovitnosti prav napila, pomladi, kakor hitro se hudiga mraza ni več bati, drevesca presádi. Če se drevesca niso pred krésam ozelenile, jih pervo pomlad po nobeni ceni ne smeš presaditi, ampak še le drugo. Za tó delo si zbêri deževno, ali vsaj oblačno in tiho vreme, de se ne bodo koreninice preveč posušile; če boš pa v deževji presajal, se bodo gotovo vse drevesca prijele. Per presajanji koreninice obreži, in drevesca dobro pol pedí eno od druziga postavi; če je suha pèrst, jim je dobro tudi perliti.

Prihodnjo pomlad poglej, če so se vse drevesca prijele; kjer kteriga manjka, druziga na

njegovo mesto vsadi, potem jim prireži verhe po pedi kratko. Mnogo mladik bodo pognale, in de boš pràv gosto ograjo zaredil, jih križem prepletaj in mladike, ktere kviško rastejo, poreži. To delo bodo otrôci pràv radi delali, in kér drevesca tudi veliko hitrejši rastejo, če so opléte, se tudi ta skerb otrôkam prepustí. Kakor hitro so na križ spletene mladike in odrasliki takó visôko zrasli, kakor visok plot želiš imeti, jih prireži.

Žive meje iz beliga gloga se vsako leto enkrat obrežejo, in sicer o kresu. Posebno gladko obrezuj drevesca per tleh tam, kjer vejice saksebi rastejo, de se ne bodo ne listje ne druge rečí zad nabirale, v kterih se kače (zmije), mnogo miš, polžev, in veliko druziga merčesa derží. Mladike, ktere na strani rastejo, dokler plot ni dosti gost, prepletaj, ktere pa na verhu kviško rastejo, prirezuj. Takó bo plot v štirih do šestih let takó gost in terdin, de ga ne bodo ne ljudjé, ne živina prederli.

Per vsim tem bo pa vender marsikter godernjal, in se stare, čeravno slabe navade deržal; tega vprašamo: kteri plot je terdniši in obstojniši; tak, kakoršniga ti delaš, ali tak, kakoršniga mi priporočamo? — kteri da več dela, in za kteriga boš nar menj denarjev izdal? —

Če v jeseni otroke pošlješ, de glogovih hrušic natresejo, ktere potlej gredé, ko za žito orješ, na eno serdo vseješ, in drugo poletje otrokam enkrat ali dvakrat veliš, jih opléti, resnično še nisi veliko ž njimi opraviti imel. — Če pa po tem, ko bo čas prišel stare plotove popravljati, motiko ali rovnico seboj vzameš, in dolgo jamo skoplješ, (če ti je to delo v jeseni pretežko stalo, kar je pa vender veliko bolji), in kak deževen dan drevesca presadiš, tudi sam ne boš vedil, kdaj de si jih presadil; posebno, kér ni treba vsih eno pomlad presaditi, ampak, če imaš veliko plota delati, si to opravilo rajši zversti, de si boš vsako leto nekaj žive ograje zaredil. Če še prihodnjo pomlad verhe prirežeš, in če se kako drevesce morebiti prijelo ni, drugo na njegovo mesto vsadiš, te tudi ne bo dôsti zamudilo. Vse drugo delo bodo pa tvoji otrôci lahko opravili, in sicer z velikim veseljem, in boljši, kakor ti sam, če jim boš kak kos pogače, kak krajcar, ali kako drugo malinkost obljubil. Zdaj ti ne ostane druziga, kakor drevesca po dvakrat per tleh, in vsako leto enkrat po verhu in po straném obrezati. Ali mar zamoreš terdniši ograjo v krajšim času z manjšim trudam in brez vsih troškov zarediti? Sercé se ti bo smejalo, kolikorkrat jo bodeš vidil in premislil, koliko lét bo terpéla, kakó dôbro bo ljudí in živino odganjala, in kakó zvesto si za svoje in sosedovo premoženje skerbel!

—š.

Kakó pohištva v mestih in po kmetih ognja varovati.

(Dalje.)

De so slamnate strehe bolj ognja varne, svetje gosp. Angermajer jih z osoljenim ilam namazati. Za en štirjak (Quadrat-Klafter) strehe je treba pol mernika suhiga ila in pa poltretji funt kuhinske solí. Pràv suh il se drobno stolče in v pripravno posodo dene, kamor se le toliko v vodi raztopljene solí perlíje, de postane il kakor testó. Ta ilovnata zmes se potem en palc na debelo na slamnato streho namaže, in s gladkim lesenim loparjem takó dolgo gori in doli v slamo pritiska, de se il takó globoko vžêne, de se spet slama izpod ila prikaže.

Ta ilovnata zmes se scasama med slamo takó uterdi, de je ne more dež izprati, pa tudi nar hujši vihár ne s strehe spraviti. Streha, takó z osoljenim ilam dober kup ogleštana, trikrat del terpí, kot navadna slamnata, in kadar ni za strešno rabo več, da še dober gnoj, zató kér je dobro osoljena.

Kakor pri strehah, ki jih s céglam krijejo, takó se mora tudi pri imenovanim ilovnatim mazilu na to gledati, de je strešje (cimper) dovelj močno. — Kmetje, ki imate slamnate strehe, verjemíte mi, de s to rečjó, ki sim jo vam tukej svetoval, in ktera se da pràv za majhne denarje napraviti, boste svoje pohištva pràv dobro ognja obvarovali! Kér se pa mali kmetič le težko kake nove rečí poprime in brez premislika vedno le staro pot hodi, storíte tó, vi brihtni kmetje in posestniki! in dajte svojim sosedam lep izgled. Posebno pa grajšaki po deželi bi zamôgli v novih napravah svoji okolici pervi izgled biti.

Nobene rečí, ki je galúna dobro nasitena, se oginj ne prime. Pràv bi tedej bilo, ko bi vsaka soseska v sili ognja tako obleko imela, ki je iz debeliga suknja napravljena, v galúnovi vodi namočena in potem dobro posušena bila. V ta namén se raztopí galún, potašelj in mjilo (žajfa) v vodi. 100 lotov galúna raztopiti, se potrebuje 75 lotov vrele vode, merzle pa 2000 lotov. — Imenovana obleka bi imela takó napravljena biti, de čez glavo in obraz z luknjami za očí in usta, in čez noge in roke seže; za roke naj se iz enaciga suknja rokovíce napravijo. Človek, takó oblečen, zamore goreče rečí z rokama prijeti in marsikako reč iz ognja oteti.

(Dalje sledí.)

Zvezdoslovje.

(Dalje.)

14. §. *Stavne zvezde.*

Vse zvezde, ki se okoli našiga sonca verté, so le od njega razsvetljene, tedej madlo svetle, se premikvajo, se dajo viditi v vsacim času na drugim kraji neba, z okrepčanimi očmí kot okrogle plošice, ali kot krogle, veči ali manji od lune, kakor jo vidimo s prostimi očmí. Kér je pa druzih zvezd v globocim nebu, ako jih tudi s teleškópi, ki so po 20 do 40 čevljev dolgi, gledajo, clo nič veči ne vidijo, kot mi s prostimi očmí, je to spričik njih nezapopadljive daljave; — tudi jih vidijo vselej na enacim mestu v priméri ene proti drugi, torej jim pravijo: stavne zvezde ali stavnice, to je, nepremikavne zvezde (Fixsterne); takó, postavimo, vsih 7 zvezd veliciga ali maliga vozá so vidili pred 4000 léti na enacih mestih neba, kakor dan današnji; ravno takó vse druge stavne zvezde. Nobena téh se ni še potočila. — — —

Hindostáni, v jutrovih Indijah, so v časih, v kterih so bili Kaldejci, Babilonci, Egipčani in vsi drugi narodi na zemlji še v tamni divjoti in nevednosti zakopáni, vedno na zvezde pazili; od njih je šlo posvetno izobraženje pa pràv počasi na druge ljudstva; — — oní so pervi preksončne — zemeljne póti — 12 kúpov zvezd odločili, vsacimu kupu posebno imé kake živali ali druge posvetne rečí dali. Takó je bilo odločenih téh takó imenovanih dvanajsterih nebeških znaminj, ki so še do današnjiga dné svoje iména obderžale, pod kteriga slehernim je pa po več zvezd zapopadenih. Sčasama so stári učeni, pa tudi učeni poslednjih časov — kar je bilo stárim še ostalo — vse druge zvezde na severnim nebu v take kupe ali trume odločili, in jim posebne iména dali.

De bi se učeni pri stavnih zvezdah lože med seboj zastopili, so dali dalje vsaki zvezdi ene podobe ali kúpa še svoje posebno imé, takó — damo pa le za

pripodobo — pravijo pervi zvezdi v ojésu veliciga ali maliga vozá: *a*, drugi *b*, tretji *c*; sprednjimu kolesu na desni *d*, na levi *e*; zadnjimu kolesu na desni *f*, na levi *g* in takó dalje. Vse take podobe, njih iména in zvezd iména se vidijo nar bolj na zrisanim nebu. De bi si učeni še lože kaj od zvezd dopovedali, so tudi vse s prostimi očmí vidljive stavne zvezde v 6 redov ali klasov zverstili; v pervi red so jih spravili 15 na očí perve velikosti; med temi imajo nektere še svoje posebne, lastne imena; takó pravijo na videz nar veči in lepši stavni zvezdi proti jugu Síri; v drugi versti so zvezde nekoliko manji velikosti, v tretji še manji i. t. d. Nekteri učeni so tudi vse stavne zvezde, ki se dajo s prostimi očmí na nebu viditi, v knjigah popisali.

S prostimi očmí ne vidimo tavžentine stavnih zvezd od teh, kar jih je v neizmerljivi globokosti nebá. Kolikor bolj zvezdogledi svoje očí z goršim orodjem, z bolj dolzimi in popolniši teleškópi okrepčajo, ravno toliko več zvezd v bolj globokim nebu vidijo. Tudi take stavne zvezde, ki se le s teleškópi in nikakor drugači viditi ne zamorejo, so v 7 redov zverstili; takó so teleškópne zvezde tudi perve, druge, tretje velikosti i. t. d. S tacim orodjem vidijo nar več belo kot demante se blesketajočih zvezd; vidijo pa vender tudi rumene, rudeče, teránaste, zelene, plave in sivkaste. Kjer vidimo na černim nebu kako belo meglico, vidijo uni s svojim orodjem cele kupce ali trumice nepreštevilnih, se kar lepo blesketajočih zvezdic. Take bele meglice se raztečejo pred tacim orodjem večkrat v dolgljate majhne rimske poti brezštevilnih zvezdic, in kjer mi nič ne vidimo, ali tudi v sredi tacih trumic vidijo uni s svojim orodjem nove ne še v zvezdice raztečene meglice. Ni ga med vsimi zvezdoznanci, de bi se bil že preblaznil, le eno, kakoršno si koli bodi, cenitev od števila stavnih zvezd storiti, raji molčé, ko de bi jo zarobili ali prazno rekli. — —

Naše sonce, do kteriga je le 20 milijonov milj, je domá, je v naših krajih; stavne zvezde so pa kar deleč od njega, ali od nas; njih daljave presežejo vse zapopadke pozemeljskiga človeka, ne dajo se nikakor razumljivo dopovedati. Ako bi ti na ravnim polji pri lípi stoječ, četertin ure deleč, vasni zvonik pogledal, bi ga na nasprotni gôri pri beli skali vidil; če bi pa šel 600 korakov deleč na stran k pílu — kapelici — bi ga ne vidil več pri beli skali, temuč pri velicim hrastu na nasprotni gôri; bolj oddaljene rečí postavijo naše očí vselej na konec. Po tacih razločkih bi zemljomér lahko do koraka ali čevlja prerajtal ali zvedil, koliko korakov ali čevljev de je od lípe ali píla do zvonika. Če vidimo luno nècoj ob polnoči tikama pri kaki zvezdi, jo bodo vidili ob enacim času v Belimgradu, na Dunaji, v Milani i. t. d. na drugim kraji ali pri kaki drugi zvezdi nebá; po tem takim se da nje daljava od zemlje na tanjko zmériti; ravno takó, pa vender z veči težavo daljava od sonca.

Če smo pa danes 20 milijonov milj deleč takraj sonca, bomo čez 6 mescov ravno za toliko deleč unikraj njega; v 6 mescih smo se tedej na nebu premaknili za 40 milijonov milj daljave, in vender na enacim mestu, kjer danes vidimo stavne zvezde, jih bomo tudi čez 6 mescov v daljavi 40 milijonov milj vidili; za las se nam niso na nebu premaknile, de bi jih drugej vidili. Kakó deleč morajo tedej biti!

Ako bi krogla iz kanóna od nas do sonca v 26 létih priletéla, bi potrebovala po sklepih naj glasovitniših zvezdoznancov za tako pot od nas ali od našiga sonca do naj bližnje stavne zvezde čez 8 milijonov lét! — Svetloba pride od sonca do nas v 8 minutah; od nar bližnje stavne zvezde potrebuje pa do nas po 3 léta in pol, po 6 ali morde še po več lét, od naj daljnih teleškópnih pa čez 611,000 lét. Do nar bližnjih stavnih zvezd bi bilo 16 do 20 bilijonov milj. Od dveh lét sèm terdijo zvezdogledi, de so od 3 ali 4 nar bližnjih daljavo na 14 do 20 bilijonov milj zmerili. De stavne zvezde, ktere na kupih vidimo, so takó deleč saksebi, kakor je v eni priméri, od našiga sonca do nar bližji, je po tem takim lahko verjeti. Kakó veliko je nebó! — — Koliko veči je pa ta, ki ga je vstvaril! — —

(Dalje sledí.)

Šola v Smeledniku blízo Krajnja.

Kér se Novice za šolstvo toliko poganjajo in posebno rade oznanujejo, kar se v njih po kmetih veseliga in dobriga godí, naj povedó svojim bravcam in šolskim prijatlam tudi, kakó se je letas Smeledniška šola obnesla.

26. véliciga serpana je bilo po dokončanim šolskim letu očitno izpraševanje tukajšnih šolarjev in šolarc, kterih je pozimi 60, poleti pa okoli 33 v šolo hodílo. Vsi iz keršanškiga nauka, v branji v starim in novim pravopisu, in v rajtanji vprašani so se takó pridno obnašali, de po pravici zamoremo rêči, de Smeledniška šola je perva kmetiška cele Krajnske tehantije. Veselo je bilo viditi, kakó pazljivo je cela šola na postavljene prašanja poslušala, in kakó so, če se je kak šolarček v odgovoru le kolčikaj zmotil, vsi drugi hrepenéli, to pomoto popraviti. V keršanskim nauku, kteriga jim véjo gosp. kaplan Urbas posebno umljivo zlagati in z zgodbami iz sv. pisma prijetno razjasnovati, so se vsi prav lepó podučene skazali; ravno takó tudi v rajtanji. Nar bolj pa smo se čudili nad odgovoram 6 let stariga fantiča, Alojzja Drobniča, ki je iz pameti (iz glave) takó urno rajtal, de smo se eden druziga pogledovali. Kar nas je pa pri rajtanji še posebno veselílo, je bilo to, de je verli učenik Smeledniške šole gosp. Janez Lenarčič svoje učence vse v številstvu navadno zaznamovanje (terminologijo) v slovenskim jeziku naučil, in de nismo nič popačenih nemških besed ne v izpraševanji, pa tudi ne v odgovorih slišali, in takó je prav. — Prav gladko so brali šolarji in šolarce tudi nov pravopis; — „Kdor bo pa med vami tremi“ (so povzdignili poslednjič véliki šolski prijatel, gosp. komisár Ambroš, besedo in so 2 deklici in eniga fantiča po imenu poklicali) „kdor bo med vami tremi bukvice od miloserčnosti do žival v novim pravopisu nar boljši bral, temu bom jez še podaril poverh lepe molitevske bukve.“ Zdej se je skušnja med temi tremi začéla — pa kaj? vsi so takó lepó brali, de jih je bilo veselje poslušati; častitljivi šolski ogleda, gosp. tehant Dagarin so potem razsodili, de naj deklica, ki se je nar boljši obnesla, darílo dobí.

Hvala, komur hvala gré! Učenik Smeledniške šole gosp. Janez Lenarčič, zasluži očitno hvalo; njegovo prijazno obnašanje z otroci, njegov trud in njegova vednost v šolskih rečéh zasluži, de bi se tudi njegov stan saj nekoliko poboljšal! Ali se ne da to od nobene strani storiti? Škoda, zares škoda bi bilo, ko bi šola taciga pridniga učenika zgubila! Gosp. komisár Ambroš, ki za Smeledniško šolo takó po očetovo skerbé, in pa častitljivi gosp. fajmošter Kavalar, ki okoljšine Smeledniške fare dobro poznajo, bosta prijazno poskerbéla, de se bo kje kakošna pripomoga za-nj našla. Košir.

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

Ravno to, kar smo od napuha, lakomnosti, nečistosti in pijanosti rekli, veljá tudi v veči ali manji méri od vsih drugih poglavnih in posebnih strast: od nevošljivosti, požrešnosti, jeze, lenobe, nepokoršine, lažnivosti, opravljivosti i. t. d. Cela truma terpljenj in nesreč iz njih izhaja, tokó de je malo

zlegov na svetu, kteri bi druge vire ali vzroke imeli; in vse pregrehe in strastí nam vpijejo z enim glasam, kar sv. pismo s temi kratkimi besedami oznani: Izai. 48, 22. *Za hudobniga ni miru (sreče), reče Gospod.* Kokó velika je tedej sreča, ktero ljubezin človeku prinese že od te platí, de ga od toliko zlegov in terpljenj otmè, ktere is hudiga poželjenja in djanja izhajajo! —

Tode s tem ljubezen še ni dovoljna. Nji namreč še ni zadosti, de se le hudiga poželjenja in djanja varuje; ampak ona si z enako zvestobo tudi za vse nasprotne čednosti prizadeva, tedej namest napuha skazuje ponižnost; namest skoposti darljivost in postrežnost; namest nečistosti čistost i. t. d. In kér je natorski red od nar modrejši stvarnika tokó osnovan, de navadno (to je kolikanj se brez škode viših namenov zgoditi zamore,) iz dobrih djanj tudi dobri nasledi izhajajo: kokó velika je sreča, s ktero ljubezin spet po ti plati soje zveste služabnike obdaruje! —

De le po večim in sèmtertje kak izgled opomnim: Kakošno lepo mesto najde dostikrat le ena sama *ponižna* beseda iz ljubijočiga sercá izrečena! Koliko jeze vtolaži; koliko krega in prepira odverne; kakošno poštovanje ponižnimu samimu nakloni, ali morebiti cio k nar veči prijaznosti ali dobrotnosti do njega obudí! — Koliko nar lepši veselja pripravlja dobrotnikam *darljivost* in *postrežnost;* s kakošnimi prijetnimi čutíli dobrih djanj njih vest oblažuje; h kakošni hvali in hvaležnosti ona dostikrat obdarovane obudí; kokó njih dobro imé povzdigne in vse dobre, ja tudi hudobne k njih poštovanji nagne, in kjer koli potrebujejo, k nasprotni pomoči in postrežbi obudí! — Dalje s kakošno srečo in blagostjo obdaruje soje zveste naslednike *čistost?* Kakošin notranji mir in veselje jim zmerej ohrani; kokó varuje in uterdi njih zdravje; s kakošno lepoto kinči obličje mladenča in device; kokó prostó razpleta in zveršuje njih umnost in brihtnost; kakošno poštovanje in ljubezin jim pri vsih pridobí; kakošno spretnost in pripravnost za vsak stan jim uterdi! —

Enako veljá od vsih drugih čednost, od kterih, de ne bo govorjenje predolgo, le eno samo še v misel vzamem, namreč *zvesto delavnost* v sojim poklicu, kteri je lenoba ali pohajkovanje nasproti. Kokó obilno de je večidel povračilo pridne delavnosti že tukej, ne dvomim, de bi ne bili že večkrat sami priča bili. Tode marsikej dobriga ima delavnost v sebi, kar jih veliko ne pozná, ali saj premalo čisla. Ena imenitna dobrota delavnosti, ktere jih veliko ne čuti, je že ta, de nas od neterpljive dolgočasnosti otmè. Ko bi vi imeli več praznikov eden za drugim, koker jih pa imate, in ko bi o praznikih clo nič delati ne smeli: tedej bi se prepričali, kokó neprenesljiva je dolgočasnost, in kakošno dobroto nam je stvarnik skazal, de nas je k delu vstvaril. Mislite si postavim jetnika, kteri je le na tri ali štiri dni v ječo obsojen, kjer clo nič dela nima; in to vém, de bi že drugi ali tretji dan nobeden iz med vas, če tudi nar terji delo ima, z njim menjati ne hotel.

(Dalje sledí.)

Žalostno oznanílo.

Ravno za Trebniškiga tehanta izvoljeni častitljivi gosp. Janez Traun, so po kratki bolezni v Ribnici umerli. Za inštaliranje odločeni dan je bil dan njih pogréba.

Oznanílo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

34. Žlahtna gospá Vestova iz Šenpetra poleg Krajnja so poslali: Nr. 1. Revalischer Birnapfel (brez krajnskiga imena), Nr. 2. weisse Sommerschafsnase (brez krajnskiga imena) in pa posebne hvale vrednih zgodnjih breskev (kleine violette nakte Frühpfirsiche.)

35. Od gosp. Franca Souvana, kupca v Ljubljani, ki ima veliko práv žlahtniga sadja na svojim vertu, smo dobili posebne hvale vrednih jabelk: geflammte frühe Sommercousinotte, in tudi žlahtnih hrušk: frühe dünnstielige Sommerbergamotte; razuntehtudi: rothbakige Sommerzuckerbirne — vse brez krajnskih imén.

36. Gosp. Mátija Milavc, iz Studeniga, je poslal: 1) zgodnjic (lange violette Dattelpflaume), 2) zgodnjih cíbar (rothe Mirabelle) in pa 3) šmarnic (rothbraune Himbeerapfel.)

37. Gosp. Alojz Urbančič iz Preddvôra: 1) grosse Sommerzapfenbirn, 2) geblümte Muskatbirn, 3) lange violette Dattelpflaume, 4) violette Kaiserpflaume, 5) rothe Damaszenerpflaume (brez krajnskih imén).

38. Gosp. fajmošter Ravnikar na Selih: 1) cesarjev (grosse Rambour oder Pfundapfel) in poletinskih kosmačev (weisse Sommerreinette, weisse Wachsreinette.)

39. Gosp. Müller iz Viča: Nr. 11. lotrinških cesarjev Lothringer-Rambour oder Pfundapfel), ki so take velikosti, de zavoljo prevelike teže dostikrat še clo popolno dozoriti ne morejo, Nr. 12. marmorirter Sommerpepping (?), Nr. 13. blumensaurer oder weisser Sommerrambour — vse troje pleména posebniga priporočevanja vredne. Nr. 14. Flaschenkürbisbirne, Nr. 15. Solcburgarc.

40. Gosp. vitez Widerkhern iz Male Loke so zopet poslali: Nr. 1. Solcburgarc (Salcburgerbirne), Nr. 2. frühe Schweitzerbergamotte, Nr. 3. Veilchenapfel, in Nr. 4. peruvianjskih breskev (frühe Peruvianerinn.) Vse te pleména so žlahtne pleména in zaslužijo sadjorejcam priporočene biti; krajnskih imén pa še dozdaj nismo môgli zvediti, bojè de jih tudi ni. Kér bi se pa vunder utegnilo primeriti, de jih bomo zvedili, bomo še en čas čakali, predin jim bomo nove dali. Gotovo pa je, de veliko žlahtnih plemén še krajnskiga imena nima, ktere bomo tedej mogli na novo kerstiti.

Odborstvo sadne razstave konec vel. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdjan pet in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 18. Kimovca.		V Krajnju 13. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	34	2	30
1 » » banaške	2	55	2	40
1 » Turšice	2	—	1	56
1 » Soršice	—	—	2	6
1 » Rèži	1	55	2	15
1 » Ječmena	—	—	—	—
1 » Prosa	1	21	1	18
1 » Ajde	—	—	1	36
1 » Ovsa	—	51	—	49

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*